

TUJE PESMI V SLOVENSKI BESEDI

Ureja Janez Menart

Italijanska poezija je po neki čudni logiki edina, ki ima v sicer precej zamudniški slovenski prevodni književnosti dovolj zajetno in proporcionalno zaokroženo podobo. V domačem jeziku imamo namreč z izjemo dolge epike v posameznih knjižnih izdajah domala vsa pomembnejša dela minulih in sedanjih časov, poleg tega pa še Gradnikovo antologijo klasične poezije in Zlobčevo antologijo sodobnih italijanskih pesnikov. S takšno obilnostjo in preglednostjo ni v naši književnosti zastopana nobena tuja poezija; niti nemška, kar bi pričakovali zaradi zgodovinskih silnic, niti ruska, h kateri nas je dolga desetletja vleklo slovansko srce. Vsekakor zanimivo literarno vprašanje, ki pa ga tu ne kaže načenjati.

Tu naj razpoložljive vrstice uporabim rajši za glavne podatke o slovenskih prevodih pesnika Carduccija, enega ključnih imen italijanske poezije vseh časov. Pesnik, ki je 1906, eno leto pred svojo smrtjo, prejel Nobelovo nagrado, je bil vsekakor že tedaj svetovno znana osebnost. Vendar se je prvi slovenski prevod iz njegovih del, ki ga je oskrbel Janko Samec, pojavil šele leta 1919. V naslednjih petih letih sta nekaj njegovih nadaljnjih pesmi objavila Josip Smodlaka in Josip Jurca. Šele leta 1940 je bil Carducci deležen svoje prve pomembnejše predstavitve, in sicer v Gradnikovi italijanski Liriki, kjer je zastopan s 17. pesmimi. Po vojni pa ga je začel načrtno prevajati Ciril Zlobec, ki je že leta 1950 objavil njegovo himno Satanu, leta 1970 pa v zbirki Lirika dovolj obširen izbor iz vse njegove poezije s predstavitveno spremno besedo.

Pesniški cikel Ča ira (v prevodu: »Ah, saj bo šlo«), ima svoj naslov po istoimenski popevki iz časa francoske revolucije, ki so ji jakobinci konec spremenili v geslo »z aristokrati na kandelabre!«, in ki je tako postala eden od razpoznavnih znakov za obdobje terorja, — ta cikel je zdaj prvič preveden v slovenščino.

J. M.